

Zahodna Slovenija - Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica / Vinska trta
/ 71. OBVESTILO O ZATIRANJU AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA

71. OBVESTILO O ZATIRANJU AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA - 17.06.2022 16:22 - Zaključeno

Na Primorskem je vinska trta že odcvetela, izjema so le vinogradi poznih sort v vinorodnem okolišu Kras. V omenjenem okolišu z zatiranjem ameriškega škržatka še počakamo, obvestilo bo izdano kasneje.

V času **od 18.6.2022 dalje oz. po zaključenem cvetenju vinske trte** je na razmejenem območju **zlate trsne rumenice** (žarišča okužbe in varovalni pasovi), ki zajema celotno Primorsko potrebno opraviti zatiranje **ameriškega škržatka**. Škropljenje se opravi v obdobju **10 dni** od napovedanega datuma. Zatiranje prenašalca fitoplazme je obvezno tako v vinogradih za pridelavo grozdja in na ohišnicah ter v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. V vinogradih za pridelavo grozdja je obvezno **najmanj eno škropljenje**.

Dodatne informacije glede zlate trsne rumenice si lahko preberete na spodnji povezavi:
<https://www.gov.si teme/zlata-trsna-rumenica/>

Izvajalci dejavnosti morajo vsa fitofarmacevtska sredstva uporabljati v skladu z navodili za uporabo in navedbami na etiketi. Vsa sredstva, ki so dovoljena za zatiranje ameriškega škržatka, so nevarna za čebele. Zato je pomembno, da se prvo zatiranje opravi takrat, ko je trta že povsem zaključila cvetenje. Pred uporabo insekticida je treba pokositi cvetočo podrast v vinogradu oziroma na drug način preprečiti, da bi jo FFS doseglo. Pri uporabi je treba upoštevati Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 71/14, 28/18 in 56/22).

Preglednica 1: Fitofarmacevtska sredstva za zatiranje ameriškega škržatka na razmejenih območjih zlate trsne rumenice in povzetki omejitve uporabe na dan 13. 6. 2022

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek/ha	Število dovoljenih tretiranj na rastno dobo	Karenca (št. dni)	Datum veljavnosti
Mospilan 20 SG ¹	acetamiprid	0,375 kg/ha	eno	42	1.5.-31.8.2022
Sivanto prime	flupiradifuron	0,5 l/ha	eno	14	9.12.2025
Movento SC 100	spirotriamat	0,7 l/ha	dve	14 ² karenca ni potrebna ³	30.4.2025
Decis 2,5 EC ⁴	deltametrin	0,5 l/ha	eno ⁵ dve ⁶	14 ² karenca ni potrebna ³	31.10.2023
Flora verde	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	31.8.2023
Biotip floral	piretrin	1,6 l/ha	tri	3	31.8.2023

¹ sredstvo ima v letu 2022 dovoljenje za nujne primere za zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo vinskega in namznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih

² karenca za vinsko in namizno grozdje (vključno z matičnimi vinogradi)

³ karenca za trsnice in matičnjake

⁴ s pripravkom Decis 2,5 EC in se zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev lahko tretira le po cvetenju, v nočnem času dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom. Sredstvo negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerazmnožitve omenjenih škodljivcev.

⁵ v vinogradih za pridelavo grozdja in matičnih vinogradih

⁶ v matičnjakih in trsnicah

Opozarjamo, da podatki odražajo stanje na dan 13. 6. 2022, zato je treba pred vsako uporabo preveriti status registracije zaradi morebitnih

sprememb.

Za zatiranje ameriškega škrtatka so registrirani tudi drugi insekticidi, vendar ti pripravki samo zmanjšujejo njegovo populacijo, njihovo delovanje je krajše in so manj učinkoviti. Za uspešno zatiranje ameriškega škrtatka na razmejenih območjih zato niso primerni.

1. V vinogradih za pridelavo grozdja ter v brajdah in ohišnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrtatka v celotnem razmejenem območju: v okuženem območju, varovalnem pasu in v žariščih okužbe.

V vinogradih za pridelavo grozdja v razmejenih območjih je v rastni dobi obvezno opraviti:

- Najmanj eno tretiranje v celotnem razmejenem območju v zahodni Sloveniji. Priporoča se, da vinogradnik sam spremlja ulov ameriškega škrtatka v skladu s priložo 1. Če se ulovijo 4 škrtatki ali več na ploščo na teden, opravi tudi drugo tretiranje.
- Ne glede na zgoraj navedeno so v ekološki pridelavi v razmejenem območju obvezna najmanj 3 tretiranja.

V brajdah in ohišnicah v razmejenem območju je obvezno vsaj eno tretiranje v rastni dobi.

Pri prvem tretiranju uporabimo pripravke Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Movento SC 100. Pripravki imajo sistemičen - rezidualni način delovanja in učinkovito zatirajo ameriškega škrtatka. Ostala sredstva s kontaktnim načinom delovanja iz preglednice 1 so učinkovita krajše obdobje (v povprečju le en teden).

V ekološki pridelavi sta dovoljena pripravka na podlagi a.s. piretrin, s katerima je treba opraviti 3 tretiranja. Sredstva na podlagi piretrina imajo kontakten način delovanja in posledično kratko delovanje, zato se tretiranja opravijo v presledkih, ki niso daljši od 7 dni.

Okvirni roki zatiranja in fitofarmacevtska sredstva so navedeni v spodnji preglednici:

Preglednica 2: Okvirni roki zatiranja ameriškega škrtatka v vinogradih za pridelavo grozdja v okuženem območju v zahodni Sloveniji ter v varovalnem pasu v zahodni, jugovzhodni in severovzhodni Sloveniji, in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

Tretiranje / Okvirni termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škrtatka	Pripravek	Opombe
1. tretiranje: sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L1– L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Movento SC 100	Po končanem cvetenju vinske trte! Pripravki Mospilan 20 SG, Sivanto prime in Movento SC 100 imajo sistemično delovanje. Sredstva Mospilan 20 SG, Sivanto prime lahko v eni rastni dobi uporabimo le enkrat.
2. tretiranje: običajno 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L2 do L5, prvi odrasli škrtatki	Sivanto prime ali Movento SC 100 ali Decis 2,5 EC	Prednost dajemo pripravku Sivanto prime, če ga nismo uporabili pri prvem tretiranju, ali Movento SC 100. Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo samo enkrat v rastni dobi. Drugo tretiranje opravimo, če so na rumeno lepljivo ploščo ulovljeni 4 škrtatki ali več na teden.

Preglednica 3: Okvimi roki zatiranja ameriškega škrdatka v vinogradih za pridelavo grozdja v **ekološki pridelavi** na razmejenem območju in ustrezna FFS

Tretiranje / Okvimi termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škrdatka	Pripravek	Opombe
1. tretiranje: sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L1–L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Flora verde ali Biotip floral	Po končanem cvetenju vinske trte!
2. tretiranje: 7 dni po 1. tretiranju	BBCH od 71 dalje	Ličinke L2 do L5, prvi odrasli škrdatki	Flora verde ali Biotip floral	Pripravka Flora verde in Biotip floral sta registrirana tudi proti grozdnim sukačem.
3. tretiranje: 7 dni po 2. tretiranju	BBCH od 71 dalje	Ličinke L2 do L5, prvi odrasli škrdatki	Flora verde ali Biotip floral	

Pripravka Flora verde in Biotip floral se lahko uporabljata tudi v brajdah in ohišnicah, kjer opravimo vsaj eno tretiranje po končanem cvetenju.

2. Matični vinogradi, matičnjaki in trsnice

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah je obvezno zatiranje ameriškega škrdatka povsod po Sloveniji, to je v razmejenih območjih in izven njih. Obvezno je treba opraviti najmanj dve tretiranji proti ameriškem škrdatku, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škrdatka z rumenimi lepljivimi ploščami, kot je navedeno v prilogi 1. **Če je na rumeno lepljivo ploščo ulovljen vsaj en škrdatek, je treba opraviti še tretje tretiranje.**

Pomembno:

- Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma Mospilan 20 SG ali Sivanto prime, ki sta sistemčna insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le enkrat v isti rastni dobi. Zatiranje lahko opravimo tudi s pripravkom Movento SC 100, s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš.
- V matičnih vinogradih je treba paziti na karečno dobo.

Okvimi roki zatiranja ameriškega škrdatka v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah in pripravki so navedeni v preglednicah 4, 5 in 6.

Preglednica 4: Okvimi roki in pripravki za zatiranje ameriškega škrdatka v matičnih vinogradih.

Tretiranje/ Okvimi termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škrdatka	Pripravek	Opombe
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L1–L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš ***S tem tretiranjem lahko zatiramo tudi grozodne sukače. Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo enkrat v rastni dobi.
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	BBCH od 71 dalje	Ličinke L2 do L5, prvi odrasli škrdatki	Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC***	
3. tretiranje konec julija, prva dekada avgusta	BBCH -do 81	Odrasli škrdatki	Sivanto prime* ali Movento SC 100**	

Tretje tretiranje opravimo, če se na rumeno lepljivo ploščo ujame vsaj en škržatek.

Preglednica 5: Okvimi roki in pripravki za zatiranje ameriškega škržatka v matičnjakih.

Tretiranje/ Okvimi termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Pripravek	Opombe
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L1– L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš.
2. tretiranje okoli 2 do 3 tedne po 1. tretiranju (do 15. julija)	od BBCH 71 dalje	ličinke L2 do L5, prvi odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo dvakrat v rastni dobi.
3. tretiranje konec julija, prva dekada avgusta	od BBCH 81 dalje	Odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	Tretje tretiranje opravimo, če se na rumeno lepljivo ploščo ujame vsaj en škržatek.

Preglednica 6: Okvimi roki in pripravki za zatiranje ameriškega škržatka v trsnicah

Tretiranje/ Okvimi termin	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Pripravek	Opombe
1. tretiranje sredina junija do konca junija	Ličinke L1– L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100**	*Pripravek je na isti površini dovoljeno uporabiti samo enkrat letno. ** Movento lahko uporabimo dvakrat. S tem tretiranjem obenem zatiramo tudi trtno uš.
2. tretiranje običajno 3 tedne po 1. tretiranju: do 15. julija	Ličinke L2 do L5, prvi odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo 2-krat v rastni dobi.
3. tretiranje: čez 2 do 3 tedne	Odrasli škržatki	Mospilan 20 SG* ali Sivanto prime* ali Movento SC 100** ali Decis 2,5 EC	Tretje tretiranje opravimo, če se na rumeno lepljivo ploščo ujame vsaj en škržatek.

3. Vinogradi izven razmejenih območij zlate trsne rumenice

Izven razmejenih območij zlate trsne rumenice zatiranje ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja ni obvezno, je pa priporočljivo opraviti vsaj eno tretiranje, če je ameriški škržatek v njih navzoč, oziroma, če je populacija velika. V vinogradih je priporočljivo spremljati ulov ameriškega škržatka z rumenimi lepljivimi ploščami, kot je opisano v prilogi 1.

Preglednica 7: Temini zatiranja ameriškega škržatka v vinogradih za pridelavo grozdja izven razmejenih območij in ustrezna fitofarmacevtska sredstva.

Tretiranje/ Okvirni termin	Fenološka faza razvoja trte	Razvojni stadij ameriškega škržatka	Pripravek	Opombe
Sredina junija do konca junija	Po končanem cvetenju BBCH 69	Ličinke L1– L3 (2-4 tedne po začetku izleganja)	Mospilan 20 SG ali Sivanto prime ali Decis 2,5 EC*** ali Flora verde ali Biotip floral	Po končanem cvetenju vinske trte! Pri izbiri sredstev damo prednost pripravku Mospilan 20 SG ali Sivanto prime. Pripravek Decis 2,5 EC lahko uporabimo enkrat v rastni dobi.

4. Aplikacija fitofarmacevtskih sredstev

Cvetoča podrast v vinogradih mora biti v času tretiranja z insekticidi zaradi varovanja čebel in drugih opraševalcev pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. Aplikacija mora biti izvedena na način, da se prepreči zanašanje škropilne brozge na sosednje parcele.

Za doseganje večje učinkovitosti delovanja insekticidov priporočamo njihovo uporabo v večernih oziroma nočnih urah. Rastline v času aplikacije ne smejo biti v stresu (npr. vročinski stres), sicer se učinkovitost sredstva lahko zmanjša. **S pripravkom Decis 2,5 EC** se sme tretirati le v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.

Insekticidov na osnovi a.s. piretrin (Flora verde in Biotip floral) se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. Priporoča se uporaba v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Ob njihovi uporabi rastline temeljito omočimo tudi na spodnji strani listov, kjer se običajno nahaja ameriški škržatek.

Da dosežemo dobro **omočenje rastlin** in povečamo učinkovitost insekticidov, priporočamo povečano porabo vode (vsaj 400 l vode/ha).

Za pripravek **Movento SC 100** priporočamo samostojno uporabo. Mešanje z drugimi fitofarmacevtskimi sredstvi se odsvetuje zaradi možne zmanjšane učinkovitosti tega sredstva.

5. Podatki o fitofarmacevtskih sredstvih

5.1 Mospilan 20 SG

Sredstvo **Mospilan 20 SG** se uporablja kot sistemski dotikalni in želodčni insekticid za zatiranje ameriškega škržatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Uporabi se v odmerku 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdiči povešeni (BBCH 69/75).

Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ **1- krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin**.

Sredstvo ima dovoljenje za nujne primere iz varstva rastlin in se sme uporabljati **od 1. 5. do 31. 8. 2022, skladno z navodili za uporabo**.

5.2 Sivanto prime

Sredstvo **Sivanto prime** se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škržatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škržatka (*Scaphoideus titamus*) v odmerku 0,5 l/ha in pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira **največ 1-krat v eni rastni sezoni**, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81).

O mešanju z drugimi sredstvi se je treba posvetovati z zastopnikom

5.3 Movento SC 100

Sredstvo Movento SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in

ameriškega škrdatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo **največ 2-krat v eni rastni sezoni** in sicer v 14-dnevnem intervalu.

Sredstvo se lahko uporablja tudi na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja za zatiranje ameriškega škrdatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha, ob porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju. Sredstvo se lahko na istem zemljišču uporabi **največ 2-krat v eni rastni sezoni**, v 14 dnevnem intervalu.

5.4 Decis 2,5 EC

Decis 2,5 EC se uporablja kot dotikalni insekticid v odmerku 0,5 l/ha. Proizvodne vinograde, vključno z matičnimi vinogradi, se tretira po cvetenju trte do fenološke faze, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Poznejše tretiranje se ne dovoli zaradi tveganja za ne ciljane organizme. Na istem zemljišču je dovoljeno **samo 1 tretiranje v eni rastni dobi**.

V trsnicah in matičnjakih sta dovoljeni **2 tretiranja v eni rastni dobi**. Termine tretiranj se prilagaja navodilom za zatiranje ameriškega škrdatka.

Pri uporabi pripravka Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodnjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se pri tretiranju trte ne sme tretirati v območju **30 m tlorisne širine** od meje brega voda 1. in 2. reda. Zaradi zaščite ne ciljnih členonožcev je potrebno upoštevati netretiran varnostni pas 20 m do nekmetskih površin. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrasti. **Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk oprasovalcev se lahko s tem sredstvom tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom.**

Pripravek **Decis 2,5 EC** spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče pršice in pršic šiškaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v škropljenih vinogradih pride do prerasnožitve omenjenih škodljivcev.

5.5 Pripravki na osnovi piretrina

Na osnovi aktivne snovi piretrin sta pri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škrdatka pripravka **Flora verde in Biotip floral**. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravka Flora verde in Biotip floral uporabimo na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Priporoča se uporabo v večernih urah in pri nižjih temperaturah zraka. Sredstva se ne sme uporabljati v vročini in na neposredni sončni svetlobi. **Sredstva sta nevarna za čebele!** Mešanje z drugimi fitofarmaceutskimi sredstvi se ne priporoča.

Sredstva sta primerna za zmanjševanje populacij ameriškega škrdatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 15 dneh. Oba pripravka sta registrirana tudi za zmanjševanje številčnosti križastega in pasastega grozdnega sukača. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m tlorisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno največ 3 tretiranja v rastni dobi.

Datum objave obvestila: 17.06.2022 16:22

Obvestilo prognostičnega centra: Zahodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Objavil/a: Devetak Marko

Pripravil: **Marko Devetak**

[Seznam registriranih FFS](#)

